

Жан-Клод Дюнак

В градината на Медичите

Срещнаха се отново в градината на Медичите три години по-късно. Той крачеше по градината, потокът на мислите му приличаше на алеята от пъсци и бял чакъл. Тя седеше на каменна скамейка и държеше в ръце книга с прегънати страници.

Те не трябваше да се срещат отново. За да спаси вътрешния им покой, алеята трябваше само мъничко да свърне встрани, а около скамейката да покълне висок жив плет. Но в този ранен час градините бяха почти пусти и налудничавият архитект, който управляваше тук, още не беше включил своите механизми. Поляните и обраслите с мъх алеи още не бяха се настроили да чакат нови посетители. Утрото беше изтрило паметта на статуите и фонтаните. Тревичките бяха все още като вчера и не събираха смелост да дръпнат нагоре... Градината се беше отдала на волята на случайността.

Затова пътищата им се пресякоха. Като долови крачките му, тя потърпна и извърна глава. Той спря изненадан. Погледнаха се крадливо. Той я позна, тя – не.

Когато той седна на скамейката до нея, тя неволно сви рамене и положи отворената книга на коленете си. Първите му думи я объркаха:

– Здравей.

Тя отново извърна поглед към него: сиви очи, правилни черти на лицето, малко неуверена усмивка. Тя предпазливо опипа границите на паметта си в търсене на спасителни точки. Може би е някой от случайните любовници, с които е била близка допреди три години, в онези ужасни дни... Инстинктът обаче ѝ подсказа, че е нещо друго, затова поклати глава.

– Аз не ви познавам.

– Не ме ли помниш? – В гласа му се долови изненада, усмивката му се стопи. – Ти наистина не ме помниш...

Името, което той промълви, беше нейното.

Книгата се плъзна от коленете ѝ и падна; той се наведе, повдигна я, но не посмя да я положи обратно. Тя грабна книгата и рязко я затвори.

– Благодаря.

По тяхно общо желание завеса от клони прикри скамейката от ливадите, а алеята се загърна с килим от мъртви листа. Градината бавно се пробуждаше и се подготвяше да приеме многото жадни за усамотение – трябваше да отдели всеки от останалите с някакви незначителни промени, за да им създаде илюзията, че околното пространство е само тяхно. Без да осъзнават, че под краката им кипи живот, двамата няколко минути мълчаха. Пръв заговори той:

– Разбирам, не искаш да разговаряме. Но не казвай, че си ме забравила, просто нямаш право...

Той понечи да се изправи, но тя го улови за ръкава.

– Почакайте, почакайте. – Прехапа устни и прошепна: – Ако съм те познавала, не помня това. Не съм с цялата си памет. Продадох част от нея преди три години.

Тя нервно отметна кичур коса, отдолу се показа дълъг белезникав белег – там се бяха потрудили търговците с памет. Той беше виждал такива шевове, приличат на разписка за отваряне на череп. Разбра и се изправи. Тя не понечи да го спре. Листата прошумоляха под ботушите му и като сянка се отдалечи по алеята, покрита с увехнали клонки.

Те не трябваше никога повече да се срещат, но градината по непредвидим каприз запомни в своите растителни клетки обстоятелствата около тази среща и отново я повтори по свое собствено желание... Няколко дни по-късно той отново седеше до нея и тя отново не го позна.

Четеше все същата книга. Беше преместила листчето само няколко страници нататък, но често поглеждаше предната глава, вече вероятно заличена в паметта ѝ. Клетките, изгубили голяма част от своите спомени, не можеха да натрупат нови. Усещанията и фактите нямаше за какво да се уловят.

Сцената се повтори, но с известни отклонения. Той знаеше своите реплики наизуст, тя трябваше да ги съчинява отново. Той играеше бездарно, но тя не можеше да усети фалша.

– Вие знаете... – боязливо започна той.

– Ти знаеш името ми, но аз не те помня.

– Така е. Аз се върнах в спомените си за теб.

Тя леко поруменя.

– Заради тебе ли... го направих?

– Може би. Вероятно.

Млъкнаха. Тя разтвори книгата и прогони мухата, която искаше да се скрие в диплите на роклята ѝ. Той следеше движенията ѝ с нежност. След раздялата им мечтаеше за някаква прекрасна среща с прекрасното момиче, в паметта на което злото е изтрито. Желанието му се беше изпълнило – тя беше забравила причините за раздялата. Нищо не би трябвало да им попречи за нова близост. Той сбра смелост и положи длан върху нейната. Тя затвори книгата и си тръгна.

През нощта той спа лошо и отиде на работа по обходни пътища, за да не мине през градината. Но седмица по-късно алеята настойчиво го поведе към каменната скамейка. Той несръчно се извини и по

изненадания ѝ поглед разбра, че тя не помни нищо. Запознаха се отново.

Започна да се среща с нея всяка вечер с надеждата да заплете отново нишките, скъсани от търговците с памет. Всеки път той търпеливо възстановяваше обърканата тъкан, често започвайки от самото начало. Той стана силният в тази игра и се научи само с няколко фрази да възпроизвежда онази интимност, без която продължаването на разговореше губеше смисъл. Но нейната памет пазеше спомени само няколко дни... За да разбере колко информация пази от предния път, надничаше в романа, който тя четеше със завидна упоритост. Ако листчето беше на предишното си място, значи думите му са отплували в нищото. Когато е няколко страници нататък, тя можеше да си спомни името и лицето му. Тогава го посрещаше с неловка усмивка и не смяташе за странно, че сяда до нея. Но само няколко дни по-късно листчето се връщаше в начало то на главата и трябваше всичко да започва отначало...

Той започна да идва все по-рано. Веднага след работа бързаше към градината, алеята го посрещаше и повеждаше напред, басейните го поздравяваха със струите на фонтаните, а статуите му кимваха несръчно. Той сядаше на скамейката и тя притваряше книгата с едно вече съвсем привично движение.

В Деня на мъртвите той прекара с нея целия ден. Нещо беше останало в паметта ѝ от предния път, посрещна го радостно и освободи мястото на пейката до себе си. Книгата не беше в ръцете ѝ. Може би я беше забравила? Щеше му се да види в това някакъв добър знак.

Сутринта мина като сън в разговор за миналото. Намери време да ѝ разкаже за всичко: за връзката им, за раздялата, за дългите периоди на нежност между кавгите – връзката им приличаше на пътека покрай морския бряг, която минава и по пясъци, и по остри скали. Тя не знаеше дали да му вярва, но всяка негова дума звучеше в ушите ѝ като отдавна забравена мелодия. Историята беше твърде красива, значи добре би било да е истинска.

По обед ѝ предложи да хапнат и извади от джобовете на палтото си леки закуски, увити в салфетки, и бутилка вино, която оставиха да се охлажда в каменна раковина с вода.

След това останаха да си лежат на ливадата и той ѝ заразказва за Венеция. За една поукрасена Венеция, очистена от мръсотииите, сияеща с ярките багри на спомените.

– Запознахме се по време на карнавала. Ти знаеш, че по този повод

изваждат града изпод водата и за известно време връщат миналото му величие. Временни прегради отделят вътрешната лагуна от морето. С ненаситни глътки мощните помпи изсмукват калната вода и разравят прекрасните дворци. Спомни си – живеехме на една гондола, дълга стотици метри и задвижвана от древни механични гондолиери. Имаха плоски гребла, бавно пресичахме лагуната, омайваха ни песни... Колко лесно е да се влюбиш на такъв кораб! Дрехите ни бяха ушити така, че лесно да се смъкват от тялото; маските едва скриваха общото ни желание да се разпознаем. Опитвахме се да скрием телата си в калъфи, които толкова лесно можеш да отвориш... Но се запознахме едва в града. Помниш ли?

Тя отрицателно поклати глава, но щастлива, че за пръв път чува тази тяхна история.

– Вървах в тъмно наметало и с коса в ръка по площад Сан Марко, покрит с мъртви риби. Скучаещи арлекини танцуваха фарандола и мяха с шепи храна за гълъбите. В чипоноса маска излязох пред тълпата и я заплаших с косата си, всички се разсмяха и започнаха да ме замерват... Побягнах към Риалто, без да се извърщам...

Ти тичаше подире ми, хванала в ръце краищата на алената си рокля, и крещеше:

– Кой си ти?

– Аз ли? Аз съм смъртта.

Ти се заливаше от смях, а после дълго се разхождахме по засипаните с водорасли улици, хванати през кръста... Тогава ти говореше много, а аз умеех да слушам. Представяше си кошмари за Венеция и ми ги разказваше, хвърляйки уплашени погледи към статуите на Девите, които ни гледаха от нишите в стените. Казваше, че някой ден Венеция ще се разтвори напълно и ще остави след себе си черен груб скелет. Тогава хората ще строшат шлюзовете и ще позволят на теченията да сътворят в гълбините нов град, който никому не е съдено да види.

Върнахме се в нашия плаващ хотел едва на другия ден. Светлата ти кожа блестеше на фона на пурпурните одежди, набързо метнати върху каменните стъпала.

Не те шокирам, нали? Всичко това е запазено в паметта ми и ти го разказвам със същите чувства, които тогава бяха в нас. Защо те интересува това, което не помниш? Ами ако лъжа?

Опрына на лакът, тя се усмихна, забила поглед нагоре. Порив на вятъра повдигна роклята ѝ и за миг разкри бедрата ѝ. При бързия жест да ги скрие, дланите им се докоснаха.

– Не сега. Разкажи ми пак за Венеция...

– Тогава още не знаех името ти. Научих го по-късно, когато карнавалът свърши. Дрехите ни вече бяха станали на парцали и последната ни фарандола приличаше на мъртвешки танц, сред който лъщяха костюмите на арлекините. Нашият хотел последен вдигна котва. Стърчахме на палубата и гледахме как градът отново потъва във вода. Небето стана виолетово, а Венеция сякаш потъваше във влажен калъф, който шракваше над града като черупка над своя бисер.

Във влака за Рим смъкнахме и последните одежди на празника и надянахме униформите на всекидневната скука. Оказа се, че ти си почти целомъдрена и живееш самотна в някаква мансарда. Няколко седмици по-късно ние вече живеехме заедно и краят на нашата история беше предопределен...

Тя оцени мълчанието му след последните думи и с кимване му благодари, че запази в тайна обстоятелствата около раздялата им.

Той се наведе и я целуна по ъгълчето на устните. Тя се извърна към него, изненадана, че вижда от толкова близо едно лице, до вчера съвсем непознато. Вече не беше самотна на тясната ивица, идваща от миналото към близкото бъдеще, което можеше да се предвиди. Изплаши се. Обърна глава, затова втората целувка се плъзна по бузата ѝ и потъна в косите ѝ.

– Не, моля те, не искам.

Градината наоколо закипя като океан от побеснели треви.

– Защо?

– Не те обичам. Не, не ме прекъсвай. Не те обичам, защото не мога да обичам никого. Необходимо е време, а ти знаеш – утре вече всичко ще съм забравила.

Той докосна с пръсти шията ѝ.

– Няма да ти позволя да ме забравиш.

До залез с целувки мълвеше името ѝ и го изписваше върху чистата кожа на новородена любов, а градината на Медичите се подготвяше за новата си метаморфоза.

Сутринта той тичаше по алеите, но намери скамейката празна. Чака до залез, на другия ден дойде отново. Видя я едва след седмица. Тя го гледаше със своите светли очи, в тях имаше само едно вежливо безразличие и думите му умряха на устните. Седна до нея и мълчаливо наблюдаваше как старателно чете първите страници на своята безкрайна

книга.

Когато реши да я заговори, вече падаше мрак. С усилия успя да научи защо е отсъствала – отговорът ѝ събуди най-горчивата му усмивка: била някъде навън и настинала.

Не успя да скрие разочарованието си и си тръгна. Тя остана сама на скамейката да се порадва на последните топли есенни дни. Съжаляваше, че не си е побърбила с този непознат мъж – беше привлекателен, мъничко тъжен и приличаше на един от героите на романа.

Трябваша му три дни да я убеди, че тя просто е забравила за прекараните заедно часове. Можеше всеки път да се запознава отново, но това вече не бе достатъчно. Историята можеше да продължава безкрайно и приличаше на играта на теченията, погълнали Венеция.

Отчаян, реши да събуди у нея поне омраза, тръгна гол по алеите, но на другия ден тя го посрещна с усмивка, сякаш нищо не се беше случило. Тогава той разбра, че тяхната история не може да има край, ако тя не върне отново своята памет.

Изтегли от банковата си сметка всички пари и задлъжня на приятели и познати. Веднага се свърза с Лигата на търговците с памет и на сутринта спря пред вратата на една луксозна вила, за да откупи миналото на своята приятелка.

На излизане по бузите му се стичаха сълзи – спомените били купени само седмица след продажбата им, преди три години. Вероятно безследно са се стопили в паметта на купувача, твърде много време е минало и вече нищо не може да се направи.

Върна се в градината две седмици по-късно. Беше чукал на десетки врати за помощ, но винаги чуваше един и същи отговор: нищо не може да се направи, паметта ѝ е завинаги загубена. За няколко дни напусна града, за да обмисли намеренията си, и още щом се върна тръгна към имението на Медичите.

Ситен дъжд бе съживил ливадите и последните цветя с окапали от есента листа. Вдигна яката на шлифера си и се наруга – есента свършва и тя повече няма да дойде. Твърде студено е да седиш на скамейка и да четеш книга. Точно затова се обърка, когато я видя на една напречна алея. Спря и си даде вид, че дълбае името си върху кората на дърво, за да има тя време да седне и да извади книгата си. После седна до нея и отново разигра първата им среща.

Търпеливо, повтаряйки по няколко пъти една и съща фраза, той ѝ

разказа всичко. Тя слушаше с нарастващо внимание този непознат мъж, който непрекъснато говореше за самата нея и се вълнуваше от това.

Съвсем равнодушно посрещна вестта за окончателното изчезване на спомените ѝ.

– Знаеш, това не би било решение. Ако се върна три години назад, ти ще ме изгубиш завинаги. А така можем да живеем заедно и да започваме всичко отначало всяка сутрин...

– Мислил съм за това, но няма да стане. Не мога да живея в твоя ритъм. Ти вече нямаш минало, ти почти нямаш бъдеще, ти си самотница на самотен остров, до който никоой никога няма да доплува. А аз плувам по течението, помня миналото, мисля за бъдещето, имам планове и така бавно се отдалечавам от теб. Не можем да остареем заедно, защото ти си забравила какво е да старееш. А нямам сили да ти разказвам всяка сутрин за това.

Тя мълчаливо се притисна до него.

– Затова реших. Също ще продам част от своите спомени и ще се върна при теб.

Без да ѝ дава възможност да се опомни, той грабна книгата, разтвори я и написа с едри букви часа на срещата на корицата и в началото на всяка глава. Той изписа върху илюстрациите налудничави признания, а по полетата – обещания. Тя му помагаше да намери нужните думи и сама дописваше писмото на съвършената любов до себе си. Когато не остана свободно място, той се наведе към нея и прошепна:

– Сега ме гледай, гледай ме внимателно. Запомни моите черти. Ще бъде лошо, ако ги забравиш. Но може да остане някаква следа, тогава ще си спомниш за мен.

Борът разпери над тях короната си и двамата до залез прекараха притиснати мълчаливо един до друг като самотници след корабокрушение.

Рано сутринта на следващия ден той отиде при търговците с памет и изчака да отворят кантората. Не му беше трудно да продаде своята история, дори реши да се пазари с някаква отчаяна ярост. Преди да постави подписа си, прочете договора няколко пъти, но не можа да запомни нито дума.

След около два часа излезе от сградата – мозъкът му предпазливо опипа ръбовете на кратерите в паметта. Точно както след зъболекар опипваш с език мястото на липсващия зъб. Сега мисълта му се рееше над бездната от липсващи спомени. Дълго стоя объркан на ръба на тротоара, без да знае накъде да поеме. Минувачите го гледаха със

съжаление, но напълно безпомощни.

Направи няколко крачки и седна на бордюра да събере мислите си. Започна да го обхваща усещането за непоправима загуба. Замъгленият му мозък се насилваше да намери някаква информация, която да го ориентира, но липсваха важни подробности...

От джоба му стърчеше плик. Отвори го и намери чек за доста голяма сума, а подписът отдолу почти повтаряше очертаванията на белега на слепоочията му. Мушна го портфейла си и пое към градината на Медичите.

Послушните алеи го доведоха до скамейката, дърветата му махаха с голи клони, зарадвани от завръщането му. Крачеше в пълна тишина, шумът от стъпките му отекваше в празния му мозък като ехо.

Някакво непознато момиче затвори книгата си, когато наближи, и се надигна нерешително, но отпусна глава, щом го погледна в очите. Изплаши се, че се е припознала. Той отмина нататък, без дори да се извърне, и излезе от градината.

С много тъга градината завинаги го изтри от паметта си.

Момичето отново наведе глава над романа, нашарен с ръкописни фрази, обладана от странното безпокойство, че е пропуснала някаква важна среща. Но не помнеше нищо за нея. Съвсем инстинктивно се дръпна да освободи място до себе си на пейката.

Някой все пак трябваше да дойде...

КРАЙ

© Жан-Клод Дюнак

Jean-Claude Dunyach
Dans les jardins Medicis

Сканиране: stooth
Разпознаване и редакция: moosehead, 2009

Издание: Списание „Зона F“, бр.2/2002

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11270>]